

EKYS DENEME-2

Ayrıntılı Çözümler

80 Soru • Çözüm • Çeldirici Analizi • Kritik Tuzak

Ad Soyad

Aday No

Salon

İmza

Bu çalışma bağımsız ve özgün bir eğitim denemesidir; resmî ÖSYM veya Millî Eğitim Bakanlığı yayını değildir. Soruların tamamı bu paket için yeniden yazılmıştır.

Çözüm Dosyası Nasıl Kullanılır?

- Önce soruyu süre tutarak çözünüz; ardından doğru cevabı ve gerekçeyi inceleyiniz.
- Seçenek analizi, çeldiricilerin neden yanlış olduğunu ayırt etmeye yöneliktir.
- Kritik tuzak bölümü, benzer sorularda yapılabilecek yaygın hatayı gösterir.
- Mevzuat sorularında madde numarası ve kurum adlarını sınavdan önce güncel resmî metinlerden doğrulayınız.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli

24 SORU
(1-24)

1. Soru - Programlar arası bileşenler

Doğru cevap: D**Çözüm:** Modelde farklı derslerin tamamına nüfuz etmesi beklenen programlar arası bileşenler sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler ve okuryazarlık becerileridir. Senaryodaki öz düzenleme ve iş birliği ilk gruba, sorumluluk değere, kaynak sorgulama ise bilgi okuryazarlığına karşılık gelir.**Seçenek analizi:** A ve B programın başka yapısal unsurlarını bir araya getirir. C ve E öğrenme-öğretme ile ölçme süreçlerine ait öğelerdir. Üç programlar arası bileşeni birlikte veren tek seçenek D'dir.**Kritik tuzak:** Senaryoda birden çok beceri bulunduğu için 'alan becerileri' seçeneği cazip görünebilir; ancak soru dersler üstü ortak bileşenleri istemektedir.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni - programlar arası bileşenler; 2026 EKYS model temelli soru yaklaşımı. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 60 sn

2. Soru - Öğrenme çıktısı ile öğrenme kanıtı uyumu

Doğru cevap: B**Çözüm:** Öğrenme çıktısında kanıt karşılaştırma ve gerekçelendirme beklendiği için öğrenme-öğretme uygulamaları ile öğrenme kanıtları da bu performans ortaya çıkaracak görevler içermelidir. Modelin temel ölçütlerinden biri program bileşenleri arasındaki işlevsel uyumdur.**Seçenek analizi:** A çıktıyı alt düzeye indirir. C süreyi artırsa da uyumsuzluğu çözmez. D ezberi çoğaltır. E ise ölçülebilir yönü ortadan kaldırır. B, hedeflenen bilişsel süreci hem öğretime hem değerlendirmeye taşır.**Kritik tuzak:** Sorundaki eksiklik içerik miktarı değil, çıktının gerektirdiği işlem ile kullanılan öğretim ve ölçme yolları arasındaki uyumsuzluktur.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - öğrenme çıktıları, öğrenme-öğretme yaşantıları ve öğrenme kanıtlarının uyumu. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 120 sn

3. Soru - Eğilimlerin beceri kullanımındaki rolü

Doğru cevap: D**Çözüm:** Becerinin bilinmesi, onun her durumda kullanılacağı anlamına gelmez. Merak, sebat ve dikkatli olma gibi eğilimler öğrencinin sahip olduğu bilgi ve becerileri harekete geçirmesini, sürdürmesini ve nitelikli biçimde kullanmasını destekler.**Seçenek analizi:** A neyin öğretileceğini, B öğrenmenin nasıl görünür kılınacağını, C belirli bir alanın bilgisini, E ise okulun yerel planını ifade eder. Senaryodaki kişisel yönelimler D seçeneğidir.**Kritik tuzak:** 'Araştırma basamaklarını bilme' ifadesi bilgi eksikliğini çağırırsa da kök, öğrencinin bilgiyi kullanmaya yönelmemesine odaklanır.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - beceriler çerçevesinde eğilimlerin işlevi. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 90 sn

4. Soru - İçerik çerçevesi

Doğru cevap: E**Çözüm:** İçerik çerçevesi, öğretime konu olan kavramları, ilkeleri, ilişkileri ve kapsamı düzenler. Öğrenme çıktısı öğrencinin yapabilmesini beklenen performansı; öğrenme kanıtı ise bu performansın hangi verilerle değerlendirileceğini gösterir.**Seçenek analizi:** A ve C performans ile değerlendirmeye; B bireysel ihtiyaçlara uyarlamaya; D sınıf içi öğrenme sürecine ilişkindir. Verilen tanım E'yi karşılar.**Kritik tuzak:** Kavramların listelenmesi 'öğrenme çıktısı' gibi algılanmamalıdır; çıktı öğrenci eylemini ifade eder.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - öğretim programı bileşenleri ve içerik çerçevesi. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 80 sn

5. Soru - Öğrenme-öğretme yaşantılarında temel kabuller

Doğru cevap: C**Çözüm:** Model; öğrencinin ön yaşantılarını, etkin katılımını, geri bildirimi ve bireysel farklılıkları gözetken kapsayıcı öğrenme süreçlerini esas alır. Her öğrenciye tek hız, tek yol ve tek ürün dayatılması bu kabullerle çelişir.**Seçenek analizi:** A, B, D ve E anlamlı, etkin, güvenli ve kanıta dayalı öğrenmeyi destekler. C ise farklılaştırmayı ve öğrencilerin değişen ihtiyaçlarını dışlar.**Kritik tuzak:** Standart bir öğrenme çıktısının bulunması bütün öğrencilerin aynı yöntemle ve aynı ürünü vererek öğrenmesi gerektiği anlamına gelmez.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - öğrenme-öğretme yaşantılarının temel kabulleri ve farklılaştırılmış öğretim. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 115 sn

6. Soru - Bilgi okuryazarlığı**Doğru cevap:** B**Çözüm:** Bilgi okuryazarlığı; bilgiye erişme, kaynağın güvenilirliğini değerlendirme, bilgiyi doğrulama ve etik biçimde kullanma süreçlerini kapsar. Senaryodaki bütün işlemler bu becerinin göstergeleridir.**Seçenek analizi:** A estetik ve sanat ürünleriyle, C ekonomik kararlarla, D hak ve katılımı, E çevresel-sosyal-ekonomik sürdürülebilirlikle ilgilidir.**Kritik tuzak:** Dijital ortamda çalışma yapılması, beceriyi otomatik olarak dijital okuryazarlık yapmaz; temel vurgu bilginin niteliğini değerlendirmedir.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - okuryazarlık becerileri, bilgi okuryazarlığı. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 60 sn**7. Soru - Finansal okuryazarlık****Doğru cevap:** E**Çözüm:** Bütçe oluşturma, ihtiyaç ve istekleri ayırma, maliyetleri karşılaştırma, risk öngörme ve kaynakları planlama finansal okuryazarlığın temel uygulamalarıdır.**Seçenek analizi:** D verileri düzenlemeyi çağırırsa da senaryonun amacı ekonomik karar almaktır. A, B ve C ise kültür, görsel mesaj ve bilgi kaynağı değerlendirmesine yöneliktir.**Kritik tuzak:** Tablo ya da sayı kullanılmış olması tek başına veri okuryazarlığı sonucuna götürmemelidir; sayılar finansal karar için araçtır.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - okuryazarlık becerileri, finansal okuryazarlık. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 85 sn**8. Soru - Sürdürülebilirlik okuryazarlığı****Doğru cevap:** E**Çözüm:** Sürdürülebilirlik okuryazarlığı çevresel, sosyal ve ekonomik etkileri birbirinden koparmadan ve uzun vadeli sonuçları gözeterek karar vermeyi gerektirir. Senaryodaki ölçütler bu üç boyutu ve kuşaklar arası sorumluluğu birlikte içerir.**Seçenek analizi:** C yalnız ekonomik boyuta odaklanır. A, B ve D ise sanat, kültür ve dijital ortamla ilgilidir. Bütüncül ve uzun vadeli değerlendirmeyi E karşılar.**Kritik tuzak:** İstihdam vurgusu finansal okuryazarlığı çağırabilir; ancak su, atık, toplum ve gelecek kuşaklar birlikte ele alınmıştır.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - sürdürülebilirlik okuryazarlığı. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 90 sn**9. Soru - Vatandaşlık okuryazarlığı****Doğru cevap:** B**Çözüm:** Hak ve sorumlulukları bilme, demokratik katılım yollarını kullanma, çoğulculuğu gözetme ve ortak kararlara saygı duyma vatandaşlık okuryazarlığının temel göstergeleridir.**Seçenek analizi:** A ve C sanat ve görsel mesajlarla, D ekonomik kararlarla, E verilerin işlenmesiyle ilgilidir. Senaryo doğrudan demokratik katılımı odaklanır.**Kritik tuzak:** Okul meclisinin okul içi bir etkinlik olması vatandaşlık boyutunu azaltmaz; demokratik süreçlerin deneyimlenmesi becerinin uygulamasıdır.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - vatandaşlık okuryazarlığı. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 80 sn**10. Soru - Sosyal-duygusal öğrenme: öz farkındalık****Doğru cevap:** D**Çözüm:** Öz farkındalık; kişinin duygularını, düşüncelerini, güçlü ve gelişmeye açık yönlerini tanıması ve bunların davranışına etkisini fark etmesidir. Öğrenci hem duygusunu hem güçlü yönünü belirlemiştir.**Seçenek analizi:** B ve C kişiler arası bir uyumsuzluk ya da karar sürecini gerektirir. A toplumsal katılımı, E bir öğretim düzenlemesini ifade eder.**Kritik tuzak:** Öğrencinin sunum için plan yapması öz düzenlemeyi çağırabilir; ancak kökteki ilk ve belirleyici işlem kendini ve duygusunun etkisini tanımadır.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - sosyal-duygusal öğrenme becerileri, öz farkındalık. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 90 sn

11. Soru - Sosyal-duygusal öğrenme: iş birliği**Doğru cevap:** E**Çözüm:** İş birliği; ortak amaç için rol paylaşma, etkin dinleme, katkıları birleştirme, uyumsuzlukları yapıcı biçimde ele alma ve ortak sorumluluk üstlenmeyi içerir. Senaryodaki tüm göstergeler bu beceriye aittir.**Seçenek analizi:** A ortaklık yerine yarışı, B bilişsel tekrar sürecini, C karşılıklı etkileşimin yokluğunu, D ise kişinin kendi performansını değerlendirmesini anlatır.**Kritik tuzak:** Görevlerin paylaşılması tek başına iş birliği değildir; burada paylaşımın yanında ortak sorumluluk ve yapıcı iletişim de vardır.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - sosyal-duygusal öğrenme becerileri, iş birliği. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 80 sn**12. Soru - Mahremiyet değeri****Doğru cevap:** B**Çözüm:** Kişisel alanın, özel bilgilerin ve görüntülerin izinsiz kullanılmaması; gerekli bilginin ölçülü biçimde paylaşılması mahremiyet değerinin davranışa yansımalarıdır.**Seçenek analizi:** A kaynak kullanımına, C emek ve gayrete, D bekleme ve dayanıklılığa, E güzellik duyarlılığına ilişkindir.**Kritik tuzak:** Dijital güvenlik önlemleri araçtır; soruda korunan temel değer kişisel alan ve bilginin mahremiyetidir.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - Erdem-Değer-Eylem çerçevesi, mahremiyet değeri. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 55 sn**13. Soru - Adalet değeri ve hakkaniyet****Doğru cevap:** A**Çözüm:** Adalet yalnız herkese aynısını vermek değil, hakka ve ihtiyaca uygun düzenlemelerle öğrenme fırsatlarına erişimi sağlamaktır. Farklı araçlar kullanılsa da amaç aynı öğrenme hakkını hakkaniyetli biçimde desteklemektir.**Seçenek analizi:** B kaynakların ekonomik kullanımıyla, C güçlük karşısında dayanma ile, D güzellik ve düzenle, E kişiler arası yakınlıkla ilgilidir.**Kritik tuzak:** Eşitlik ile aynılık karıştırılmamalıdır. Kanıta dayalı farklı destekler ayrıcalık değil, hakkaniyet sağlamaya yöneliktir.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - çatı değerlerden adalet ve eylem göstergeleri. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 90 sn**14. Soru - Değerlerin eylem göstergeleri****Doğru cevap:** A**Çözüm:** Erdem-Değer-Eylem yaklaşımında değer, gözlenebilir ve süreklilik taşıyan davranışlarla anlam kazanır. Üstlenilen görevi zamanında tamamlama ve hesabını verme, sorumluluğun doğrudan eylem göstergesidir.**Seçenek analizi:** B, C ve E bilgi veya sözel ifade düzeyindedir. D estetik beğeni bildirir. A ise değerlerin gerçek görev bağlamında davranışa dönüştüğünü kanıtlar.**Kritik tuzak:** Değer hakkında doğru konuşmak değerli olabilir; ancak eylem göstergesi için davranışın gerçek bir sorumluluk durumunda ortaya çıkması gerekir.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - Erdem-Değer-Eylem çerçevesi ve eylem göstergeleri. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 110 sn**15. Soru - Ürün dosyası (portfolyo)****Doğru cevap:** E**Çözüm:** Portfolyo, öğrencinin zaman içindeki ürünlerini, gelişimini, düzeltmelerini ve yansıtmasını bir arada gösteren amaçlı bir koleksiyondur. Tek bir sonuçtan çok süreçteki ilerlemeyi görünür kılar.**Seçenek analizi:** A davranışın varlığını işaretler. B ve C tanılayıcı bilişsel araçlardır. D performansı ölçüt ve düzeylerle puanlar. Verilen uzun dönemli ürün koleksiyonu E'dir.**Kritik tuzak:** Her dosya portfolyo değildir; seçme ölçütleri, gelişim izleri ve öğrenci yansıtması bulunması ayırt edicidir.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - süreç odaklı ölçme ve ürün dosyası. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 60 sn**16. Soru - Tanılayıcı dallanmış ağaç****Doğru cevap:** A**Çözüm:** Tanılayıcı dallanmış ağaçta öğrenci bir dizi doğru-yanlış kararından geçerek farklı dallara yönelir. Ulaşılan çıkış yalnız puanı değil, düşünme yolunu ve olası kavram yanlışlığını da gösterir.**Seçenek analizi:** B kavram çağrışımlarını, C uzun dönemli ürünleri, D gözlenen davranışları, E ise yazılı açıklamaları toplar. Dallanma mantığı A'ya özgüdür.**Kritik tuzak:** Araçta doğru-yanlış ifadeler bulunması onu sıradan doğru-yanlış testi yapmaz; cevaplara göre yolun değişmesi belirleyicidir.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - tamamlayıcı ölçme araçları, tanılayıcı dallanmış ağaç. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 85 sn

17. Soru - Kelime ilişkilendirme testi**Doğru cevap:** B**Çözüm:** Kelime ilişkilendirme testi, öğrencinin bir anahtar kavrama verdiği çağrışımları kısa sürede ortaya çıkararak bilişsel yapısını ve kavramlar arası bağlarını incelemeye yarar. İlgili cümle, çağrışımların anlamlılığını destekler.**Seçenek analizi:** A kategorilere yerleştirme, C davranışın varlığını işaretleme, D ölçüt düzeylerine göre puanlama, E ise dallanan doğru-yanlış kararları içerir.**Kritik tuzak:** Öğrencinin çok sayıda sözcük yazması serbest çağrışım etkinliği gibi görünse de anahtar kavram, süre ve bilişsel bağları inceleme amacı aracı tanımlar.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - kelime ilişkilendirme testi. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 80 sn**18. Soru - Öz ve akran değerlendirme****Doğru cevap:** B**Çözüm:** Öz ve akran değerlendirme, öğrencinin kalite ölçütlerini anlamasını, kendi öğrenmesini izlemesini ve kanıta dayalı geri bildirim üretmesini destekler. Öğretmen değerlendirmesini ortadan kaldırmaz; onu zenginleştirir.**Seçenek analizi:** A sorumluluğu bütünüyle devretme yanılgısıdır. C ve D gelişimi değil puan eşitleme/sıralamayı amaçlar. E ölçme ile öğretimin bağına koparır.**Kritik tuzak:** Akran değerlendirme yalnız puan verme değildir; açık ölçüt, gerekçe ve geliştirici geri bildirim bulunmalıdır.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - öğrenci katılımlı değerlendirme, öz ve akran değerlendirme. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 90 sn**19. Soru - Farklılaştırmada ürün boyutu****Doğru cevap:** C**Çözüm:** Öğrencilerin öğrendiklerini nasıl ortaya koyacaklarına ilişkin seçenekler sunulması ürün boyutunun farklılaştırılmasıdır. Öğrenme çıktısı ve ortak kalite ölçütleri korunurken ifade biçimi çeşitlenmiştir.**Seçenek analizi:** A ne öğrenildiğine, B öğrenmenin nasıl gerçekleştiğine ilişkindir. D öğrenciyi öğretim öncesinde tanımaz. E ise beklenen performanstır ve senaryoda değişmemiştir.**Kritik tuzak:** Araçların farklı olması süreç farklılaştırması gibi görünebilir; burada araçlar öğrenmeyi gerçekleştirmek için değil, öğrenmeyi göstermek için kullanılmıştır.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - farklılaştırılmış öğretimde ürün boyutu. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 85 sn**20. Soru - Kapsayıcı ve erişilebilir öğrenme ortamı****Doğru cevap:** D**Çözüm:** Fiziksel, duyuşsal ve dijital erişilebilirlik önlemleri öğrencilerin öğrenme ortamına katılımındaki engelleri azaltır. Modelin kapsayıcı yaklaşımı, ortak hedeflere farklı erişim yolları sunmayı ve ortamı esnek biçimde düzenlemeyi gerektirir.**Seçenek analizi:** A ayrıştırıcıdır. B yalnız bir gruba yöneliktir. C hedefi keyfi olarak değiştirmeyi, E ise değerlendirmeyi ortadan kaldırmayı önerir. D bütün uygulamaların ortak işlevini verir.**Kritik tuzak:** Farklı düzenlemeler yapılması standartların düşürüldüğü anlamına gelmez; erişim engeli azaltılırken öğrenme beklentisi korunabilir.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - kapsayıcılık, erişilebilirlik ve farklılaştırılmış öğrenme ortamları. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 120 sn**21. Soru - Öğretmenin öğrenme tasarımcısı rolü****Doğru cevap:** A**Çözüm:** Modelde öğretmen; anlamlı yaşantıları tasarlayan, öğrenme kanıtlarını izleyen, geri bildirim veren ve süreci ihtiyaçlara göre uyarlayan profesyoneldir. Bu rol, rehberlik ile kanıta dayalı tasarımı birlikte içerir.**Seçenek analizi:** B, C ve D rolü tek bir işleme indirger. E ise program bileşenleriyle uyumu reddeder. Senaryonun bütününe A karşılır.**Kritik tuzak:** Öğrencinin etkin olması öğretmenin geri çekilip pasifleşmesi demek değildir; öğretmenin tasarım ve izleme sorumluluğu artar.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - öğretmen rolü ve kanıta dayalı öğretim tasarımı. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 90 sn

22. Soru - Sosyal bilimler alan becerileri: tablo ve grafik**Doğru cevap:** E**Çözüm:** Veriyi uygun görsel gösterime dönüştürme, grafik türünü seçme, ölçek ve sunum hatalarını değerlendirme; tablo, grafik, şekil ve/veya diyagram becerisinin doğrudan işlemleridir.**Seçenek analizi:** B kanıtın kaynağını ve güvenilirliğini sorgulamayı; C toplumsal sürece katılımı; D konum, yön ve mekânsal ilişkileri; A geçmiş aktörlerin bağlamını anlamayı öne çıkarır.**Kritik tuzak:** İllerin verileri kullanıldığı için mekânsal düşünme güçlü bir çeldiricidir; ancak öğrenci harita ve konum ilişkisi değil, grafik temsilinin niteliği üzerinde çalışmaktadır.**Kaynak dayanağı:** 2025 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni - sosyal bilimler alan becerileri; 2026 EKYS'de kullanılan alan becerisi sınıflaması. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 115 sn**23. Soru - Geliştirici geri bildirim****Doğru cevap:** E**Çözüm:** Geliştirici geri bildirim; mevcut güçlü yönü gösterir, geliştirilmesi gereken noktayı açıklar ve öğrencinin atabileceği somut sonraki adımı belirtir. E seçeneği bu üç özelliği de taşır.**Seçenek analizi:** A-D genel yargı, sıralama, belirsiz öneri veya yalnız puan sunar. Hiçbiri öğrencinin neyi nasıl düzelteceğini E kadar görünür kılmaz.**Kritik tuzak:** Nazik ifade tek başına nitelikli geri bildirim değildir; geri bildirimin ölçüte dayalı ve eyleme dönük olması gerekir.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - süreç odaklı ölçme, geri bildirim ve öğrenmenin geliştirilmesi. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 95 sn**24. Soru - Gözlenebilir öğrenme çıktısı****Doğru cevap:** D**Çözüm:** D seçeneği öğrencinin yapacağı gözlenebilir eylemi 'gerekçelendirir' fiiliyle, içeriği ekosistem bileşenleriyle ve kanıta dayalı düşünmeyi verilen verilerle açıklar. Bu yapı öğretim ve değerlendirme tasarımına yön verir.**Seçenek analizi:** A, C ve E belirsiz ya da doğrudan gözlenmesi güç ifadelerdir. B öğrenci performansı değil öğretim konusunu belirtir. D ölçülebilir ve süreçle uyumludur.**Kritik tuzak:** Bir cümlelin öğrenciyle başlaması tek başına yeterli değildir; fiilin gözlenebilir olması ve performansın bağlamının açıklanması gerekir.**Kaynak dayanağı:** Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli - öğrenme çıktılarının performans ve süreç bileşenleriyle ifade edilmesi. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 120 sn

Genel Kültür

16 SORU
(25-40)

25. Soru - Türkiye fiziki coğrafyası: traverten oluşumu

Doğru cevap: C**Çözüm:** Pamukkale travertenleri, yer altından çıkan kalsiyum bikarbonatlı termal suların yüzeyde karbondioksit kaybederek kalsiyum karbonat çökeltmesiyle oluşur.**Seçenek analizi:** A lös, B buzul gölü, D delta veya alüvyal birikim, E volkanik set gölü süreçlerini açıklar. Traverten için C gerekir.**Kritik tuzak:** Sıcak suyun varlığı tek başına yeterli değildir; mineralli suyun yüzeyde çökelti bırakması ayırt edici süreçtir.**Kaynak dayanağı:** Türkiye fiziki coğrafyası - karstik birikim şekilleri ve Pamukkale. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 85 sn

26. Soru - Türkiye akarsuları ve ovaları

Doğru cevap: D**Çözüm:** Seyhan ve Ceyhan nehirleri Akdeniz'e ulaşırken taşıdıkları malzemeleri biriktirerek Adana çevresindeki Çukurova'nın oluşumunda başlıca rolü oynar.**Seçenek analizi:** A Kızılırmak, B Yeşilırmak, C Bakırçay ve E Ergene havzalarıyla ilişkilidir. Seyhan-Ceyhan ikilisi D seçeneğini verir.**Kritik tuzak:** Akdeniz kıyısındaki her ova aynı akarsu sistemiyle oluşmamıştır; akarsu-ova eşleştirmesi yapılmalıdır.**Kaynak dayanağı:** Türkiye fiziki coğrafyası - akarsular ve alüvyal ovalar. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 75 sn

27. Soru - Osmanlı bilim ve coğrafya tarihi

Doğru cevap: A**Çözüm:** Kâtip Çelebi, coğrafya alanında Cihannüma'yı; kitaplar ve bilimler bibliyografyası niteliğinde Keşfü'z-Zünûn'u kaleme almıştır.**Seçenek analizi:** B astronomi, C uçuş denemeleri, D minyatür ve tarih, E denizcilik ve haritacılıkla öne çıkar. Eser ikilisi A'ya aittir.**Kritik tuzak:** 'Cihannüma' coğrafya eseri olduğu için Piri Reis güçlü bir çeldiricidir; ancak Piri Reis'in temel eseri Kitab-ı Bahriye'dir.**Kaynak dayanağı:** Türk-Osmanlı bilim tarihi - Kâtip Çelebi. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 55 sn

28. Soru - Türk destan ve halk anlatıları

Doğru cevap: B**Çözüm:** Oğuzların yaşayışını yansıtan, nazım-nesir karışık anlatımı bulunan ve Dede Korkut'un bilge kişi olarak yer aldığı eser Dede Korkut Hikâyeleri'dir. Eser destandan halk hikâyesine geçişin temel örneklerindendir.**Seçenek analizi:** A taş yazıt, C siyaset-ahlak kitabı, D sözlük ve kültür kaynağı, E tasavvufi-didaktik mesnevidir. Verilen anlatı özelliklerinin bütünü B'yi gösterir.**Kritik tuzak:** Oğuz toplumu ve destansı öğeler, eseri yalnızca sözlü bir destan yapmaz; nazım-nesir karışımı ve hikâye yapısı geçiş niteliğini gösterir.**Kaynak dayanağı:** Türk halk edebiyatı - Dede Korkut Hikâyeleri. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 85 sn

29. Soru - Âşıklık geleneği

Doğru cevap: B**Çözüm:** Âşık Veysel, saz eşliğinde şiir söyleme ve usta-çırak ilişkisiyle sürdürülen Anadolu âşıklık geleneğinin 20. yüzyıldaki en güçlü temsilcilerindendir.**Seçenek analizi:** A ve D müzik gelenekleri, C ve E sahne/anlatı türleridir. Veysel'in saz ve şiir temelli geleneği B'dir.**Kritik tuzak:** 'Eser' sözcüğü bestecilik çağrışımı yapabilir; ancak Âşık Veysel'in temel bağlamı halk şiiri ve âşıklık geleneğidir.**Kaynak dayanağı:** Türk halk kültürü - Âşık Veysel ve âşıklık geleneği. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 55 sn

30. Soru - Türk-İslam mimarisi

Doğru cevap: A**Çözüm:** Mengücekliler döneminde inşa edilen Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası, Sivas'ın Divriği ilçesinde bulunur ve özgün taş bezemeleriyle tanınır.**Seçenek analizi:** Diğer illerde de önemli Selçuklu ve beylik dönemi yapıları vardır; ancak Divriği yapılarının bulunduğu il Sivas'tır.**Kritik tuzak:** Eserin Anadolu Selçuklu coğrafyasında bulunması Konya veya Kayseri'yi çağrıştıracaktır; yer adı Divriği-Sivas eşleştirilmelidir.**Kaynak dayanağı:** Türk-İslam mimarisi - Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 70 sn

31. Soru - Türk denizcilik ve haritacılık tarihi**Doğru cevap:** A**Çözüm:** Kitab-ı Bahriye, Piri Reis'in denizcilik deneyimini haritalar ve kıyı açıklamalarıyla birleştirdiği temel eseridir.**Seçenek analizi:** B Mir'atü'l-Memâlik ile, C Cihannüma ve Keşfü'z-Zünûn ile, D ve E astronomi-matematik çalışmalarıyla bilinir.**Kritik tuzak:** Seydi Ali Reis de denizci olduğu için güçlü çeldiricidir; eser-yazar eşleştirmesi belirleyicidir.**Kaynak dayanağı:** Türk denizcilik tarihi - Piri Reis ve Kitab-ı Bahriye. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 70 sn**32. Soru - Osmanlı eğitim kurumları****Doğru cevap:** C**Çözüm:** Enderun Mektebi, Topkapı Sarayı içinde devlet yöneticileri, sanatçılar ve saray görevlileri yetiştiren seçkin bir eğitim kurumuydu.**Seçenek analizi:** A temel eğitim, B ve E mesleki-esnaf örgütlenmesi, D ise 19. yüzyılda öğretmen yetiştirme kurumudur. Saray okulu C'dir.**Kritik tuzak:** Ahilik ve lonca da eğitim işlevi taşır; ancak bunlar saray içinde yönetici yetiştiren kurumlar değildir.**Kaynak dayanağı:** Türk eğitim tarihi - Enderun Mektebi. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 80 sn**33. Soru - Türkiye'nin dağları****Doğru cevap:** D**Çözüm:** Ağrı, Erciyes, Hasan ve Bitlis'teki Nemrut Türkiye'nin başlıca volkanik dağlarıdır. Uludağ ise eski kütle niteliğinde olup volkanik kökenli değildir.**Seçenek analizi:** A, B, C ve E volkanik faaliyetlerle oluşmuştur. D'nin jeolojik yapısı farklıdır.**Kritik tuzak:** Adında 'dağ' bulunan yüksek kütlelerin tamamı volkanik değildir; oluşum kökeni sorgulanmalıdır.**Kaynak dayanağı:** Türkiye fiziki coğrafyası - volkanik dağlar. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 85 sn**34. Soru - Türkiye'nin madenleri****Doğru cevap:** A**Çözüm:** Lületaş yatakları ve bu taşta dayalı el sanatları özellikle Eskişehir ile özdeşleşmiştir.**Seçenek analizi:** Zonguldak taş kömürüyle, Rize çayla, Mardin taş mimarisıyla, Kırklareli ise farklı tarım ve sanayi ürünleriyle bilinir.**Kritik tuzak:** Mardin'in taş işçiliği lületaşıyla karıştırılmamalıdır; lületaş-Eskişehir eşleştirmesi temel bilgidir.**Kaynak dayanağı:** Türkiye ekonomik coğrafyası ve geleneksel el sanatları - lületaş. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 50 sn**35. Soru - Geleneksel Türk kâğıt süsleme sanatları****Doğru cevap:** E**Çözüm:** Ebru sanatında özel boyalar su yüzeyinde şekillendirilir ve oluşan desen kâğıda alınır. Her baskı kendine özgü bir görünüm taşır.**Seçenek analizi:** A güzel yazı, B küçük ölçekli resim, C seramik yüzey süslemesi, D yazma eserlerde altın ve boya bezemesidir. Su yüzeyi tekniği E'ye aittir.**Kritik tuzak:** Tezhip ve ebru aynı yazma eserde birlikte görülebilir; ancak uygulama yüzeyi ve teknikleri farklıdır.**Kaynak dayanağı:** Geleneksel Türk sanatları - ebru. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 70 sn**36. Soru - Türk dili tarihi: Dîvânu Lugâtî't-Türk****Doğru cevap:** C**Çözüm:** Kaşgarlı Mahmud eseri Araplara Türkçe öğretmek, Türkçenin söz varlığını ve anlatım gücünü göstermek amacıyla Arapça olarak hazırlamıştır. Eser aynı zamanda Türk boyları ve kültürü hakkında zengin bilgiler verir.**Seçenek analizi:** A, B, D ve E eserin sözlük ve dil öğretimi niteliğiyle ilişkili değildir. C hem hedef kitleyi hem amacı doğru verir.**Kritik tuzak:** Eserde harita ve kültürel bilgiler bulunması onu coğrafya veya soy kütüğü kitabı yapmaz; temel türü sözlüktür.**Kaynak dayanağı:** Türk dili ve kültür tarihi - Kaşgarlı Mahmud, Dîvânu Lugâtî't-Türk. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 80 sn

37. Soru - Türkiye gölleri: volkanik set**Doğru cevap:** D**Çözüm:** Van Gölü havzasının dışı akışı Nemrut volkanından çıkan lavlarla kapanmış, böylece büyük bir volkanik set gölü oluşmuştur.**Seçenek analizi:** A ve E tektonik-karstik özellikli, B tektonik, C ise kapalı havzada sığ ve tuzlu bir göldür. Volkanik set oluşumu D'dir.**Kritik tuzak:** Nemrut adı Adıyaman'daki Nemrut Dağı ile karıştırılmamalıdır; burada Bitlis-Tatvan çevresindeki volkan söz konusudur.**Kaynak dayanağı:** Türkiye fiziki coğrafyası - Van Gölü ve volkanik set gölleri. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 110 sn**38. Soru - Anadolu uygarlıkları****Doğru cevap:** D**Çözüm:** Hattuşa, Çorum'un Boğazkale ilçesi yakınında yer alan Hitit başkentidir. Yazılıkaya kutsal alanı da aynı kültür çevresindedir.**Seçenek analizi:** Urartuların merkezi Tuşpa, Friglerin Gordion, Lidyalıların Sardes'tir. İyonlar kent devletleri hâlinde yaşamıştır.**Kritik tuzak:** Anadolu'daki antik merkezlerin günümüz il ve uygarlık eşleştirmeleri karıştırılmamalıdır.**Kaynak dayanağı:** Anadolu uygarlıkları - Hititler ve Hattuşa. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 50 sn**39. Soru - Tasavvuf edebiyatı****Doğru cevap:** E**Çözüm:** Risâletü'n-Nushiyye, Yunus Emre'nin ahlaki ve tasavvufi öğütler içeren mesnevisidir. Yunus Emre'nin Divan'ı yanında bilinen temel eserlerindendir.**Seçenek analizi:** A Divân-ı Hikmet, B Mesnevî, C Makâlât, D Vesîletü'n-Necât ile tanınır. Eser-yazar eşleştirmesi E'dir.**Kritik tuzak:** Eserin mesnevi biçiminde olması onu Mevlânâ'nın Mesnevî'siyle karıştırmaya yol açabilir; başlık belirleyicidir.**Kaynak dayanağı:** Türk tasavvuf edebiyatı - Yunus Emre. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 105 sn**40. Soru - Büyük Selçuklu devlet ve eğitim tarihi****Doğru cevap:** A**Çözüm:** Nizamülmülk, Büyük Selçuklu Devleti'nin güçlü veziri olarak yönetim tecrübelerini Siyasetnâme'de toplamış ve sistemli yüksek öğretim kurumları olan Nizamiye Medreselerini desteklemiştir.**Seçenek analizi:** B Göktürk devlet adamı, C hükümdar, D Ahilik teşkilatının öncüsü, E tarih ve toplum kuramcısıdır. İki ipucu A'yı gösterir.**Kritik tuzak:** 'Nizamiye' adı doğrudan kurucunun adıyla ilişkilidir; ancak soru yalnız ad benzerliği değil eser ve kurum bilgisini birlikte ölçer.**Kaynak dayanağı:** Türk-İslam devlet ve eğitim tarihi - Nizamülmülk. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 110 sn

Mevzuat

16 SORU
(41-56)

41. Soru - 1982 Anayasası: yasama yetkisi

Doğru cevap: E**Çözüm:** Anayasa'nın 7. maddesine göre yasama yetkisi Türk Milleti adına TBMM'nindir ve bu yetki devredilemez. Bu hüküm kuvvetler ayrılığının temel dayanaklarından biridir.**Seçenek analizi:** A-D yasama yetkisini başka organlarla paylaşmakta veya devretmektedir. Anayasal ifade E seçeneğidir.**Kritik tuzak:** Cumhurbaşkanının kararname çıkarma yetkisi, yasama yetkisinin TBMM'den devralındığı anlamına gelmez.**Kaynak dayanağı:** 1982 Anayasası m. 7 - yasama yetkisi. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 55 sn

42. Soru - 1982 Anayasası: idarenin bütünlüğü

Doğru cevap: E**Çözüm:** Anayasa'nın 123. maddesi idarenin kuruluş ve görevleriyle bir bütün olduğunu ve kanunla düzenleneceğini belirtir. İdarenin kuruluş ve görevleri merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayanır.**Seçenek analizi:** A kanunilik ilkesini dışlar. B iki esasın birlikte varlığını reddeder. C kamu tüzel kişiliğinin kanunla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulabilmesi hükmüne aykırıdır. D hukuk devleti ve yargı denetimiyle bağdaşmaz.**Kritik tuzak:** 'İdarenin bütünlüğü' bütün hizmetlerin yalnız merkezden yürütülmesi demek değildir; yerinden yönetim de anayasal sistemin parçasıdır.**Kaynak dayanağı:** 1982 Anayasası m. 123 ve m. 125 - idarenin bütünlüğü, kanunilik ve yargı yolu. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 120 sn

43. Soru - 1982 Anayasası: kamu hizmetine girme hakkı

Doğru cevap: D**Çözüm:** Anayasa'nın 70. maddesine göre her Türk kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir; hizmete alınmada görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez. Siyasi görüş görevin niteliği değildir.**Seçenek analizi:** A, B, C ve E görevin gerekleriyle ve objektif yeterlikle ilişkilendirilebilir. D kişisel-siyasi bir ayırım ölçütüdür.**Kritik tuzak:** Eşitlik ilkesi, görev için gerekli ve ölçülü niteliklerin hiç aranmayacağı anlamına gelmez; yasak olan ilgisiz ayırım ölçütleridir.**Kaynak dayanağı:** 1982 Anayasası m. 70 - kamu hizmetlerine girme hakkı. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 85 sn

44. Soru - 1982 Anayasası: disiplin cezasında savunma

Doğru cevap: D**Çözüm:** Anayasa'nın 129. maddesine göre memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları mensuplarına savunma hakkı tanınmadıkça disiplin cezası verilemez.**Seçenek analizi:** A, B, C ve E olayın disiplin süreciyle doğrudan bağlantılı değildir. İsnadın bildirilmesi ve açıklama olanağı D güvencesidir.**Kritik tuzak:** Disiplin işlemi ceza yargılaması değildir; buna rağmen anayasal savunma güvencesi uygulanır.**Kaynak dayanağı:** 1982 Anayasası m. 129 - disiplin kovuşturmasında savunma güvencesi. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 85 sn

45. Soru - 657 sayılı Kanun: tarafsızlık ve devlete bağlılık

Doğru cevap: B**Çözüm:** 657 sayılı Kanun'a göre devlet memurları siyasi partiye üye olamaz; görevlerini yerine getirirken kişiler arasında siyasi düşünce ve benzeri sebeplerle ayırım yapamaz ve siyasi-ideolojik amaçlı davranışta bulunamaz.**Seçenek analizi:** A, C, D ve E görev ve haklarla uyumlu işlemlerdir. Siyasi parti üyeliği B seçeneğinde açık yasak kapsamındadır.**Kritik tuzak:** Memurun vatandaş olarak siyasi kanaate sahip olmasıyla, siyasi parti üyeliği ve göreve siyasi tarafgirlik yansıtması aynı değildir.**Kaynak dayanağı:** 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu m. 7 - tarafsızlık ve devlete bağlılık. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 80 sn

46. Soru - 657 sayılı Kanun: adaylık süresi

Doğru cevap: A**Çözüm:** 657 sayılı Kanun'da adaylık süresinin bir yıldan az ve iki yıldan çok olamayacağı düzenlenmiştir.**Seçenek analizi:** B, C ve D kanundaki alt-üst sınırları değiştirmektedir. E hukuki süre sınırını ortadan kaldırır.**Kritik tuzak:** 'En çok iki yıl' bilgisi tek başına yeterli değildir; kanun aynı zamanda en az bir yıllık sınır koyar.**Kaynak dayanağı:** 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu m. 54 - adaylık süresi. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 50 sn

47. Soru - 657 sayılı Kanun: aday memurun kurumlar arası nakli**Doğru cevap:** E**Çözüm:** 657 sayılı Kanun, adaylık süresi içinde aday memurların başka kurumlara naklini yasaklar. Amaç adaylık eğitim ve değerlendirme sürecinin atandığı kurumda tamamlanmasıdır.**Seçenek analizi:** A-D kanunda bulunmayan istisnalar veya sonuçlar öngörür. Doğru kural E'dir.**Kritik tuzak:** Kurum içindeki görev düzenlemeleriyle kurumlar arası nakil aynı kavram değildir; soru başka kuruma geçişi sormaktadır.**Kaynak dayanağı:** 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu m. 54 - adaylıkta nakil yasağı. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 85 sn**48. Soru - 657 sayılı Kanun: yıllık izin****Doğru cevap:** C**Çözüm:** Hizmeti bir yıldan on yıla kadar olanlara yirmi gün, on yıldan fazla olanlara otuz gün yıllık izin verilir. On iki yıllık hizmet, ikinci gruptadır.**Seçenek analizi:** A, D ve E kanundaki genel süreler değildir. B on yıl dâhil ilk hizmet dilimi için geçerlidir. Doğru cevap C'dir.**Kritik tuzak:** 'On yıl' sınırında ifade önemlidir: on yıla kadar yirmi, on yıldan fazla hizmette otuz gündür.**Kaynak dayanağı:** 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu m. 102 - yıllık izin. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 80 sn**49. Soru - 657 sayılı Kanun: disiplin cezasına itiraz süresi****Doğru cevap:** C**Çözüm:** Kanuna göre disiplin cezalarına karşı itiraz süresi, kararın ilgiliye tebliğinden itibaren yedi gündür. Süresi içinde itiraz edilmeyen disiplin cezaları kesinleşir.**Seçenek analizi:** A, B, D ve E farklı sürelerdir; kanundaki süre C seçeneğindeki yedi gündür.**Kritik tuzak:** İtiraz merciinin karar verme süresiyle memurun itiraz etme süresi karıştırılmamalıdır; kök memura tanınan süreyi sorar.**Kaynak dayanağı:** 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu m. 135 - disiplin cezalarına itiraz. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 75 sn**50. Soru - 1739 sayılı Kanun: Türk millî eğitiminin genel amaçları****Doğru cevap:** D**Çözüm:** Kanun, bireylerin beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı biçimde gelişmiş; özgür ve bilimsel düşünme gücüne sahip kişiler olarak yetişmesini genel amaçlar arasında sayar.**Seçenek analizi:** A, B ve C eğitimi daraltır; E bilimsel düşünce ilkesine aykırıdır. Kanundaki bütüncül gelişim ifadesi D'dedir.**Kritik tuzak:** Mesleki yeterlik kanunda önemlidir; ancak genel amaç yalnız iş gücü yetiştirmekten ibaret değildir.**Kaynak dayanağı:** 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu m. 2 - genel amaçlar. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 80 sn**51. Soru - 1739 sayılı Kanun: süreklilik ilkesi****Doğru cevap:** C**Çözüm:** Süreklilik ilkesi, fertlerin genel ve mesleki eğitimlerinin hayat boyunca devam etmesini ve örgün eğitim yanında yaygın eğitim imkânlarından yararlanmasını öngörür.**Seçenek analizi:** A ilgi ve yeteneklere uygun yönlendirmedir. B kız ve erkek öğrencilerin birlikte eğitimi, D insan gücü ve kalkınma hedefleriyle planlamadır. E temel ilke adı değildir.**Kritik tuzak:** 'Farklı yaş grupları' ifadesi genellik-eşitliği çağrıştırabilir; asıl vurgu eğitimin hayat boyunca devam etmesidir.**Kaynak dayanağı:** 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu m. 9 - süreklilik. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 85 sn**52. Soru - 1739 sayılı Kanun: demokrasi eğitimi****Doğru cevap:** A**Çözüm:** Kanun, öğrencilere güçlü ve istikrarlı, hür ve demokratik toplum düzeninin gerçekleşmesi için yurttaşlık sorumluluğu, demokrasi bilinci ve manevi değerlere saygı kazandırılmasını öngörür; eğitim kurumlarında parti propagandasına izin vermez.**Seçenek analizi:** B ve C doğrudan siyasi telkin ve propagandadır. D demokratik düşünce ortamını yok eder. E demokrasiyi dar bir güne indirger. A kanuni ilkeyi yansıtır.**Kritik tuzak:** Demokrasi eğitimi, eğitim kurumlarında güncel parti siyasetinin yürütülmesi anlamına gelmez; yurttaşlık bilinci ve demokratik davranış geliştirmeyi amaçlar.**Kaynak dayanağı:** 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu m. 11 - demokrasi eğitimi. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 115 sn

53. Soru - 222 sayılı Kanun: ilköğretimin zorunluluğu ve parasızlığı**Doğru cevap:** E**Çözüm:** 222 sayılı Kanun, ilköğretimin ilköğretim çağındaki kız ve erkek çocuklar için zorunlu ve devlet okullarında parasız olduğunu düzenler. Bu nedenle kesin kaydı herkes için zorunlu bir kayıt ücretine bağlamak temel kuralla bağdaşmaz.**Seçenek analizi:** A, B, C ve D kanunda bulunmayan ayrımlar veya yetkiler getirir. Parasızlık kuralının olaydaki doğrudan sonucu E'dir.**Kritik tuzak:** Gönüllü okul-aile birliği bağıışı ile öğrencinin kaydını koşula bağlayan zorunlu ücret aynı değildir; soru zorunlu kayıt bedelini sormaktadır.**Kaynak dayanağı:** 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu m. 2 - zorunluluk ve devlet okullarında parasızlık. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 60 sn**54. Soru - 4982 sayılı Kanun: bilgi edinme başvurusunun cevap süresi****Doğru cevap:** A**Çözüm:** Bilgi edinme başvuruları kural olarak on beş iş günü içinde sonuçlandırılır. Belgenin başka bir birimden sağlanması veya başka kurum görüşü gibi özel durumlarda süre otuz iş gününe uzayabilir ve başvurana bildirilir.**Seçenek analizi:** B, D ve E kanundaki genel süre değildir. C uzatılmış süreyi çağırıştırır; senaryoda uzatma sebebi bulunmadığı için A doğrudur.**Kritik tuzak:** Takvim günü ile iş günü ayırımına dikkat edilmelidir; kanun genel süreyi on beş iş günü olarak düzenler.**Kaynak dayanağı:** 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu m. 11. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 85 sn**55. Soru - 3071 sayılı Kanun: dilekçeye cevap süresi****Doğru cevap:** D**Çözüm:** 3071 sayılı Kanun'a göre Türk vatandaşlarının ve Türkiye'de ikamet eden yabancıların yetkili makamlara yaptıkları başvuruların sonucu veya işlem safahatı hakkında en geç otuz gün içinde gerekçeli cevap verilir.**Seçenek analizi:** A, B, C ve E kanundaki genel cevap süresi değildir. Doğru süre D seçeneğindeki otuz gündür.**Kritik tuzak:** Bilgi edinme başvurusundaki on beş iş günü ile dilekçe hakkındaki otuz günlük süre karıştırılmamalıdır.**Kaynak dayanağı:** 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun m. 7. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 80 sn**56. Soru - 1 sayılı CBK: Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü****Doğru cevap:** A**Çözüm:** 1416 sayılı Kanun kapsamında yurt dışına gönderilecek öğrenciler ve yurt dışı eğitim hizmetlerine ilişkin işlemler, Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğünün görev alanındadır.**Seçenek analizi:** B temel eğitim, C yaygın/hayat boyu öğrenme, D özel öğretim kurumları, E eğitim yapıları ve taşınmazlarla ilgilidir. Yurt dışı bursiyer işlemleri A'dadır.**Kritik tuzak:** 'Öğrenci' sözcüğü Temel Eğitim Genel Müdürlüğünü çağırıştırabilir; belirleyici unsur 1416 sayılı Kanun ve yurt dışı eğitimidir.**Kaynak dayanağı:** 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi - Millî Eğitim Bakanlığı hizmet birimleri, Yükseköğretim ve Yurt Dışı Eğitim Genel Müdürlüğü. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Bilgi | Önerilen süre: 115 sn

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

12 SORU
(57-68)

57. Soru - Havza Genelgesi

Doğru cevap: B**Çözüm:** Havza Genelgesi, işgallere karşı halkın tepkisini örgütlemek, protestoları yurt çapına yaymak ve millî bilinci harekete geçirmek amacı taşıdı.**Seçenek analizi:** A millî hareketin yönüyle bağdaşmaz. C ve E daha sonraki dönemlere aittir. D ise mücadelenin askerî gücünü zayıflatır. Doğru amaç B'dir.**Kritik tuzak:** Genelgenin yerel bir ilçede yayımlanması, çağrının yerel olduğu anlamına gelmez; protestoların ülke çapında yapılması istenmiştir.**Kaynak dayanağı:** Millî Mücadele hazırlık dönemi - Havza Genelgesi. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 60 sn

58. Soru - Amasya Görüşmeleri ve Protokolleri

Doğru cevap: B**Çözüm:** Amasya Görüşmeleriyle İstanbul Hükûmeti, Temsil Heyetiyle resmî görüşme yaparak onu Anadolu hareketinin temsilcisi olarak fiilen tanımış ve Mebusan Meclisinin toplanması konusunda uzlaşmıştır.**Seçenek analizi:** A millî harekete karşı bir antlaşmadır. C, D ve E daha sonraki gelişmelerdir. Görüşmelerin doğrudan siyasi sonucu B'dir.**Kritik tuzak:** Protokollerde alınan bütün kararların İstanbul Hükûmetince uygulanmış olması gerekmez; asıl dönüm noktası Temsil Heyetinin muhatap kabul edilmesidir.**Kaynak dayanağı:** Millî Mücadele hazırlık dönemi - Amasya Görüşmeleri/Protokolleri. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 115 sn

59. Soru - Kuvayimillîye'den düzenli orduya geçiş

Doğru cevap: A**Çözüm:** Kuvayimillîye işgali yavaşlatmış ve direnişi canlı tutmuş olsa da düzenli savaşı sürdürecektir disiplin ve merkezî komuta gücüne sahip değildi. Bu nedenle TBMM düzenli orduya geçti.**Seçenek analizi:** B, D ve E farklı dönemlere; C ise millî bağımsızlık hedefinin tersine aittir. Verilen askerî sorunların çözümü A'dır.**Kritik tuzak:** Kuvayimillîye'nin yararlı olması, düzenli orduya dönüşüm ihtiyacını ortadan kaldırmaz; soru uzun süreli savaş kapasitesini sorgular.**Kaynak dayanağı:** Millî Mücadele - Kuvayimillîye ve düzenli ordunun kuruluşu. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 90 sn

60. Soru - Birinci İnönü Savaşı'nın diplomatik sonucu

Doğru cevap: C**Çözüm:** Birinci İnönü Zaferi TBMM'nin askerî ve siyasi saygınlığını artırmış, İtilaf Devletleri TBMM Hükûmetini Londra Konferansı'na davet etmek zorunda kalmıştır.**Seçenek analizi:** A ve B Birinci Dünya Savaşı sonrasındaki paylaşım sürecine, D savaşın sonundaki barış görüşmelerine, E İkinci Dünya Savaşı'na aittir.**Kritik tuzak:** TBMM Londra'ya İstanbul Hükûmetinin alt heyeti olarak değil, kendi temsilcileriyle katılma iradesi göstermiştir.**Kaynak dayanağı:** Millî Mücadele - Birinci İnönü Savaşı ve Londra Konferansı. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 80 sn

61. Soru - Kütahya-Eskişehir Savaşları sonrası gelişmeler

Doğru cevap: E**Çözüm:** Kütahya-Eskişehir yenilgileri sonrasında kritik askerî durumu yönetmek amacıyla TBMM, Mustafa Kemal Paşa'ya geçici süreyle geniş yetkiler içeren Başkomutanlık görevini verdi.**Seçenek analizi:** A-D Cumhuriyet döneminin siyasi, hukuki veya ekonomik düzenlemeleridir. Savaşın hemen yönetimine ilişkin karar E'dir.**Kritik tuzak:** Ordunun geri çekilmesi savaşın kaybedildiği anlamına gelmemiş; zaman ve alan kazanmak için stratejik bir karar olarak uygulanmıştır.**Kaynak dayanağı:** Millî Mücadele - Kütahya-Eskişehir Savaşları ve Başkomutanlık Kanunu. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 120 sn

62. Soru - Tekâlif-i Milliye Emirleri**Doğru cevap:** A**Çözüm:** Başkomutan Mustafa Kemal Paşa'nın yayımladığı Tekâlif-i Milliye Emirleri, Sakarya Savaşı öncesinde milletin insan ve malzeme kaynaklarını düzenli biçimde ordunun acil ihtiyaçlarına yöneltmek için çıkarıldı.**Seçenek analizi:** B, C, D ve E Millî Mücadele'nin amaçlarıyla ve emirlerin içeriğiyle bağdaşmaz. A askerî lojistik hedefini doğru verir.**Kritik tuzak:** Emirler keyfî bir toplama değil, olağanüstü savaş koşullarında kayıt ve komisyon sistemiyle yürütülen millî seferberlik düzenidir.**Kaynak dayanağı:** Millî Mücadele - Tekâlif-i Milliye Emirleri. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 85 sn**63. Soru - Büyük Taarruz'un kronolojisi****Doğru cevap:** C**Çözüm:** Büyük Taarruz 26 Ağustos 1922'de başladı, 30 Ağustos'ta Başkomutan Meydan Muharebesi kesin zaferle sonuçlandı ve takip harekâtı sonunda 9 Eylül'de İzmir kurtarıldı.**Seçenek analizi:** A ve B olayların sırasını bozar. D ve E, askerî zaferden sonra imzalanan Mudanya Ateşkesi'ni yanlış yere koyar. Doğru sıra C'dir.**Kritik tuzak:** 'Büyük Taarruz' genel harekâtın adıdır; Başkomutan Meydan Muharebesi bu sürecin içindeki belirleyici safhadır.**Kaynak dayanağı:** Millî Mücadele - Büyük Taarruz ve Başkomutan Meydan Muharebesi. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 95 sn**64. Soru - Saltanatın kaldırılması****Doğru cevap:** D**Çözüm:** Lozan'a hem İstanbul hem Ankara hükûmetlerinin davet edilmek istenmesi ikili otorite sorununu görünür kıldı. Saltanatın kaldırılmasıyla siyasi egemenliğin millete ait olduğu kesinleştirildi ve Türkiye'nin tek temsilcisi TBMM Hükûmeti oldu.**Seçenek analizi:** A, B, C ve E farklı dönem ve reformlarla ilgilidir. Lozan temsili ve millî egemenlik bağlantısını D kurar.**Kritik tuzak:** Saltanat ile halifelik aynı tarihte kaldırılmamıştır; 1922'de saltanat sona ermiş, halifelik 1924'e kadar sürmüştür.**Kaynak dayanağı:** Atatürk dönemi siyasi inkılaplar - saltanatın kaldırılması. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 95 sn**65. Soru - Ankara'nın başkent oluşu****Doğru cevap:** C**Çözüm:** Ankara bir deniz limanı değildir. Başkent seçiminde güvenli iç konumu, Millî Mücadele'nin merkezi oluşu, ulaşım bağlantıları ve yeni devletin Anadolu merkezli yönelimi etkili olmuştur.**Seçenek analizi:** A, B, D ve E tarihsel gerekçelerdir. C coğrafi olarak da yanlıştır ve etkili olmamıştır.**Kritik tuzak:** 'En büyük ticaret merkezi' gibi ekonomik üstünlükler başkent seçiminin temel gerekçesi değildir; stratejik-siyasi nedenler öne çıkar.**Kaynak dayanağı:** Atatürk dönemi siyasi gelişmeler - Ankara'nın başkent oluşu. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 85 sn**66. Soru - Türk Medeni Kanunu****Doğru cevap:** E**Çözüm:** Türk Medeni Kanunu, aile ve miras hukukunu laik esaslarla düzenlemiş; resmî nikâh, tek eşlilik ve boşanmanın yargı kararıyla gerçekleşmesi gibi hükümlerle kadınların hukuki konumunu güçlendirmiştir.**Seçenek analizi:** A Lozan, C Kabotaj Kanunu, D Montrö ile ilgilidir. B Cumhuriyetin temel yapısına aykırıdır. Doğru toplumsal etki E'dir.**Kritik tuzak:** Kanun kadın-erkek eşitliğini bir anda bütün alanlarda eksiksiz kurmamış olsa da aile ve miras hukukunda önemli ilerlemeler sağlamıştır.**Kaynak dayanağı:** Atatürk dönemi hukuk inkılapları - Türk Medeni Kanunu. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 90 sn**67. Soru - Kabotaj Kanunu****Doğru cevap:** C**Çözüm:** Kabotaj Kanunu, Türkiye kıyıları ve limanları arasındaki deniz taşımacılığı ile ilgili hizmetleri Türk vatandaşlarına ve Türk bayraklı gemilere ayırarak ekonomik bağımsızlığı güçlendirmiştir.**Seçenek analizi:** A, B ve E farklı politika alanlarıdır. D Montrö rejimiyle ilgilidir. Kabotajın konusu C'dir.**Kritik tuzak:** Kabotaj, uluslararası açık deniz taşımacılığının tamamı değil, bir ülkenin kendi kıyı ve limanları arasındaki taşıma hakkıdır.**Kaynak dayanağı:** Atatürk dönemi ekonomik inkılaplar - Kabotaj Kanunu. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 60 sn

68. Soru - Montrö Boğazlar Sözleşmesi**Doğru cevap:** D**Çözüm:** Montrö ile Boğazlar Komisyonu kaldırılmış, Türkiye Boğazlar bölgesini silahlandırma ve geçiş rejiminde daha geniş denetim kullanma hakkı elde etmiştir. Bu, egemenlik açısından önemli bir kazanımdır.**Seçenek analizi:** A Lozan'da, B 1939'da ayrı süreçle, C 1926 Ankara Antlaşmasıyla Türkiye dışında kalacak şekilde, E ise hiçbir zaman bu biçimde gerçekleşmemiştir.**Kritik tuzak:** Montrö Boğazları tüm gemilere kayıtsız biçimde kapatan bir sözleşme değildir; barış ve savaş hâllerine göre ayrıntılı geçiş rejimi kurar.**Kaynak dayanağı:** Atatürk dönemi dış politika - Montrö Boğazlar Sözleşmesi. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 95 sn

Eğitim Bilimleri

12 SORU
(69-80)

69. Soru - Ölçme ve değerlendirme: güvenirlik

Doğru cevap: B**Çözüm:** Güvenirlik, ölçme sonuçlarının tesadüfi hatalardan olabildiğince arınmış, tutarlı ve kararlı olmasıdır. Benzer koşullarda yakın sonuç elde edilmesi güvenirliğin göstergesidir.**Seçenek analizi:** A ekonomiklik ve uygulanabilirlikle, C ve D ölçülen yapının uygunluğu ve yordama gücüyle, E puanlayıcıdan bağımsızlıkla ilgilidir.**Kritik tuzak:** Tutarlı sonuç vermek ölçme aracının mutlaka doğru özelliği ölçtüğünü göstermez; güvenirlik geçerlik için gerekli ama tek başına yeterli değildir.**Kaynak dayanağı:** Eğitimde ölçme ve değerlendirme - güvenirlik. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 55 sn

70. Soru - Ölçmenin standart hatası

Doğru cevap: C**Çözüm:** Ölçmenin standart hatası, puanların standart sapması sabitken güvenirlik arttıkça küçülür. Y testinin güvenirliği daha yüksek olduğundan bireysel puanların çevresindeki hata payı daha düşüktür.**Seçenek analizi:** A ilişkiyi ters kurar. B ve D güvenirlik-hata ilişkisini yok sayar. E yüksek güvenirlikten standart sapmanın sıfır olduğu sonucunu çıkarır; bu yanlıştır.**Kritik tuzak:** Güvenirlik katsayısının büyük olması testin puanlarının birbirine yakın olduğunu değil, ölçme hatasının görece olarak küçük olduğunu gösterir.**Kaynak dayanağı:** Eğitimde ölçme ve değerlendirme - ölçmenin standart hatası ve güvenirlik ilişkisi. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 120 sn

71. Soru - Ölçüt türleri: mutlak değerlendirme

Doğru cevap: D**Çözüm:** Başarı ölçütü önceden 70 olarak belirlenmiş ve bireyin başarısı gruba göre değişmemiştir. Bu nedenle değerlendirme mutlak, yani ölçüt dayanaklıdır.**Seçenek analizi:** A, B ve C bireyi grubun dağılımına göre değerlendirir. E bireyin kendi önceki performansı ile karşılaştırılmasıdır. Senaryo D'yi verir.**Kritik tuzak:** Başarı puanının sayısal olması tek başına mutlak değerlendirme demek değildir; ölçütün grup performansından bağımsız önceden belirlenmesi önemlidir.**Kaynak dayanağı:** Eğitimde ölçme ve değerlendirme - mutlak ve bağıl ölçüt. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 60 sn

72. Soru - Madde güçlük indeksi

Doğru cevap: E**Çözüm:** Madde güçlük indeksi doğru cevaplayan öğrenci sayısının toplam öğrenci sayısına bölünmesiyle bulunur: $p = 40/100 = 0,40$.**Seçenek analizi:** Diğer seçenekler verilen orandan elde edilmez. Doğru hesap E seçeneğidir.**Kritik tuzak:** Madde güçlük indeksinde değer büyüdükçe madde kolaylaşır; 0,40 orta-zor düzeyde bir maddeyi işaret eder.**Kaynak dayanağı:** Eğitimde ölçme ve değerlendirme - madde güçlük indeksi. | Zorluk: Kolay | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 55 sn

73. Soru - Sosyal öğrenme kuramı: gözlem yoluyla öğrenme

Doğru cevap: B**Çözüm:** Bandura'nın sosyal öğrenme kuramına göre bireyler modellerin davranışlarını ve sonuçlarını gözleyerek yeni davranış örüntüleri edinebilir. Öğrenci öğretmeni model almıştır.**Seçenek analizi:** A öğrenmenin pekiştirme olmadan gizli kalmasını, C uyarıcı eşleşmesini, D itici durumun kalkmasıyla davranışın artmasını, E yakın zamanlı bağ kurmayı ifade eder.**Kritik tuzak:** Öğrencinin davranışı daha sonra göstermesi, öğretmenin doğrudan ödül verdiği anlamına gelmez; model alma yeterli açıklamadır.**Kaynak dayanağı:** Öğrenme psikolojisi - Bandura, gözlem yoluyla öğrenme/model alma. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 85 sn

74. Soru - Bilgiyi işleme kuramı: anlamlandırma**Doğru cevap:** C**Çözüm:** Anlamlandırma, yeni bilginin önceki bilgilerle ilişkilendirilmesi, açıklanması ve özgün örnek/benzetmelerle zenginleştirilmesidir. Bu süreç uzun süreli belleğe kodlamayı güçlendirir.**Seçenek analizi:** A bilgiyi aynen yinelemektir. B öğeleri sınıflamadır. D ve E öğrenme/bellek stratejisi olarak senaryoyu açıklamaz.**Kritik tuzak:** Kendi cümlesiyle tekrar etmek salt tekrar değildir; önceki bilgiyle bağlantı ve benzetme kurulduğu için anlamlandırmadır.**Kaynak dayanağı:** Öğrenme psikolojisi - bilgiyi işleme kuramı, anlamlandırma stratejileri. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 85 sn**75. Soru - Araştırma-inceleme yoluyla öğretim****Doğru cevap:** A**Çözüm:** Araştırma-inceleme yaklaşımında öğrenci problem veya sorudan hareket eder; veri toplar, hipotez/açıklama geliştirir, kanıtları sınar ve sonuca ulaşır. Senaryonun bütün basamakları bu yaklaşıma uygundur.**Seçenek analizi:** B bilgiyi öğretmenin düzenleyerek sunmasını, C küçük adımlı programı, D ek öğretim-düzeltilme döngüsünü, E bireysel hız ve materyal uyarlamasını öne çıkarır.**Kritik tuzak:** Gerçek yaşam problemi bulunması proje tabanlı öğrenmeyi çağrıştırabilir; ancak burada ürün geliştirmekten çok soru, veri ve kanıt süreci belirleyicidir.**Kaynak dayanağı:** Öğretim ilke ve yöntemleri - araştırma-inceleme yoluyla öğretim. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 90 sn**76. Soru - Program değerlendirme: CIPP bağlam boyutu****Doğru cevap:** B**Çözüm:** CIPP modelinde bağlam değerlendirmesi ihtiyaçları, sorunları, fırsatları ve hedeflerin gerekçesini belirler. Program başlamadan önce 'Ne yapılmalı ve neden?' sorusuna cevap arar.**Seçenek analizi:** D kaynak ve alternatif stratejileri, C uygulamanın nasıl yürüdüğünü, A sonuçları değerlendirir. E CIPP'nin temel dört boyutundan biri değildir.**Kritik tuzak:** Çalışmanın program öncesi yapılması tek başına 'girdi' demek değildir; odak kaynaklar değil ihtiyaç ve hedeflerin belirlenmesidir.**Kaynak dayanağı:** Program geliştirme ve değerlendirme - Stufflebeam CIPP modeli, bağlam değerlendirmesi. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 115 sn**77. Soru - Sınıf yönetimi: gelişimsel model****Doğru cevap:** C**Çözüm:** Gelişimsel sınıf yönetimi modeli, öğrencilerin yaş ve gelişim özelliklerine göre yönetim uygulamalarının değişmesini öngörür. Küçük yaşta daha somut yapı, ilerleyen yaşta öz denetim ve sorumluluk vurgusu buna örnektir.**Seçenek analizi:** A sorun ortaya çıktıktan sonra tepkiyi, D sorun öncesi önlemi, B farklı modellerin duruma göre birlikte kullanılmasını, E öğretmen merkezli katı anlayışı çağırır.**Kritik tuzak:** Kuralların önceden belirlenmesi önlemsel modele işaret edebilir; ancak senaryonun ayırt edici yönü yaşa göre uygulamanın değişmesidir.**Kaynak dayanağı:** Sınıf yönetimi - gelişimsel model. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Uygulama | Önerilen süre: 90 sn**78. Soru - Dağıtılmış liderlik****Doğru cevap:** B**Çözüm:** Dağıtılmış liderlikte liderlik işlevleri tek kişide toplanmaz; uzmanlık, görev ve bağlama göre örgütün farklı üyeleri tarafından paylaşılır. Müdür koordinasyonu sürdürürken öğretmenler liderlik sorumluluğu üstlenmiştir.**Seçenek analizi:** A yetkiyi merkezileştirir. C kişisel çekime, D ödül-performans değişimine, E yönlendirme eksikliğine dayanır. Senaryo B'dir.**Kritik tuzak:** Yetki paylaşımı, müdürün sorumluluğu tamamen terk etmesi değildir; ortak amaç ve koordinasyon korunur.**Kaynak dayanağı:** Eğitim yönetimi - dağıtılmış liderlik. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 90 sn**79. Soru - Motivasyon: beklenti kuramı****Doğru cevap:** C**Çözüm:** Vroom'un beklenti kuramında güdülenme; çabanın performansla dönüşeceği beklentisi, performansın sonuca götüreceği araçsalılık ve sonucun kişi için değeri olan valansın birlikte değerlendirilmesiyle açıklanır.**Seçenek analizi:** A ihtiyaç düzeyleri, B hijyen ve güdüleyiciler, D girdi-çıktı adaleti, E davranışın sonuçlarla biçimlenmesi üzerinde durur. Üçlü bağlantı C'ye özgüdür.**Kritik tuzak:** Ödülün varlığı tek başına motivasyon sağlamaz; kişi çabasının performansla, performansın da değer verdiği sonuca ulaşacağına inanmalıdır.**Kaynak dayanağı:** Örgütsel davranış ve motivasyon - Vroom beklenti kuramı. | Zorluk: Zor | Bilişsel düzey: Analiz | Önerilen süre: 120 sn

80. Soru - Etik kuramlar: erdem etiği**Doğru cevap:** B**Çözüm:** Erdem etiği, tek tek eylemlerden önce iyi insanın karakter özelliklerine ve bu özelliklerin alışkanlık hâline gelmesine odaklanır. Dürüstlük, adalet, cesaret ve ölçülülük klasik erdemlerdir.**Seçenek analizi:** A sonuçların toplam yararına, C hazza, D kişinin kendi çıkarına, E örnek olayların benzerliğine dayanır. Karakter vurgusu B'dir.**Kritik tuzak:** Bir eylemin kurala uygun veya yararlı olması erdem etiğinde önemsiz değildir; ancak temel soru yöneticinin nasıl bir karakter geliştirdiğidir.**Kaynak dayanağı:** Eğitim yönetiminde etik - erdem etiği. | Zorluk: Orta | Bilişsel düzey: Kavrama | Önerilen süre: 85 sn